

Література:

1. Про порядок формування і використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків [Електронний ресурс] : Положення, затверджене постановою Правління НБУ від 06.07.2000, № 279. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v8184500-08>.
2. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» [Електронний ресурс] : вказівки, затверджені Правлінням НБУ від 15.03.2004 № 104. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0104500-04>.
3. Верхуша Н.П. Сутність кредитного ризику банку та його фактори.
4. Слобода Л. Роль та функції кредитних ризиків у банківській діяльності // Регіональна економіка. – 2010. – № 1. – С. 128.
5. Сідак О.В. Кредитний ризик та формування резервів під кредитні операції банку в умовах фінансової кризи // Міжнародний збірник наукових праць. – 2013. – № 1(16). – С. 259–262.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АУДИТУ ДОХОДІВ

ЛЕВЧЕНКО С. П.

студент

АРТЮХ О. В.

кандидат економічних наук, доцент

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

В сучасних умовах розвитку бізнесу в Україні та стрімкої Євроінтеграції в Україні виникає потреба вивчення як аудиту в цілому, так і аудиту окремих об'єктів. Відповідно до МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» мета аудиту доходів полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності інформації про отримані доходи [1].

Показник доходу характеризує загальну суму коштів, що поступає підприємству за певний період часу і, за вирахуванням податків, вона може бути використана на споживання, інвестування та інші цілі. Доходи зазвичай є складовою об'єкту оподаткування.

Головною проблемою обліку доходів підприємства в Україні є повнота та своєчасність їх відображення у системі обліку. Так, за даними численних публікацій та експертних опитувань, питома вага доходів, не відображених в обліку, становить від 30 до 70% за оцінкою різних фахівців. Ця проблема досить багатопланова, складна й стосується всього нашого суспільного ладу, особливо системи влади, системи оподаткування й тіньового

сегмента української економіки.

В сучасному обліку підприємства не можуть з найвищим ступенем достовірності оцінити свій реально отриманий дохід, особливо в розрізі конкретних джерел його утворення. Підприємство занижує свої доходи і це призводить до заниження бази оподаткування для підприємства. Таким чином, підприємства надають недостовірну інформацію користувачам під час представлення фінансової, податкової, статистичної звітності, що призводить до прийняття неправильних економічних рішень на рівні окремо взятого підприємства та країни в цілому.

Також однією з головних проблем є відсутність єдиної інформаційної бази норм і нормативів підприємства для контролю за обліком доходів підприємств. Так, порівняно з закордонною продукцією вітчизняна продукція характеризується дуже високою матеріаломісткістю. Це можна пояснити тим, що велика кількість матеріалів, що списується на витрати підприємств, розкрадається або йде на виготовлення тіньової продукції.

Основними проблемами аудиту доходів є проблема наявності недостовірної інформації, відсутність досконалої методики складання робочих аудиторських документів, яка б була закріплена законодавством України.

Ще одна важлива проблема обліку доходів є проблема рівня відповідальності обліково-контрольної системи підприємства щодо його доходів діючому законодавству з обліку, контролю та меті і завданням самого підприємства.

Вивченням основних проблем, які пов'язані із аудитом доходів підприємницької діяльності займалися такі вітчизняні вчені, як Ф.Ф. Бутинець, Б.Ф. Усач, В.С. Рудницький, М.Т. Білуха, О.А. Петрик, В.О. Шевчук та інші. У розглянутих роботах вчених розкривались загальні аспекти контролю, у тому числі аудиту доходів та фінансових результатів. Організацію аудиту доходів розглядали у своїх працях такі дослідники, як М.А. Городилов, В.М. Крочук, Н.М. Пелешко, та інші. Ці дослідники внесли значний вклад у теорію аудиту, однак означена проблематика потребує глибшого вивчення та подальшого дослідження.

Метою статті є виявлення проблем аудиту доходів відповідно до чинного законодавства і діючих нормативів, та пошук шляхів удосконалення аудиторського контролю.

Основними завданнями при перевірці доходів підприємства є:

- перевірка дотримання положень облікової політики в частині обліку доходів;
- перевірка свідоцтва платника податку (платника єдиного податку, платника ПДВ тощо);
- визначення видів діяльності, що здійснюються на підприємстві, та наявності дозволів

на їх здійснення;

- перевірка наявності доходів від здійснення господарської діяльності;
- перевірка дотримання договірних зобов'язань перед покупцями (замовниками);
- встановлення відповідності відображення сум доходів на рахунках бухгалтерського обліку, в облікових регістрах та звітності відповідно до наявності первинних документів;
- перевірка правильності оцінки доходів відповідно до вимог П(С)БО;
- встановлення повноти та своєчасності відображення інформації в податковій звітності та узгодження з фінансовою [1].

До проведення аудиту доходів за окремими групами здійснюють перевірку доходів щодо відповідності класифікації, оцінки та умов визнання цих доходів.

Перш за все, здійснюють аудит правильності відображення доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), так як вони посідають основне місце в формуванні фінансових результатів підприємства [4]. Наступним кроком є перевірка відповідності класифікації доходів вимогам П(С)БО15 [2, с. 151].

Для забезпечення обліку доходів підприємства, які отримуються від різних видів статутної діяльності, Планом рахунків передбачені рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності» [3]. Після перевірки правильності класифікації доходів аудитор здійснює детальну перевірку кожної групи доходів, враховуючи їх особливості.

Із метою підготовки висновку всі виявлені порушення та помилки аудитор відбиває у робочому документі, на основі чого дає аудиторський висновок.

З метою вдосконалення обліку і аудиту доходів можна запропонувати наступні заходи:

- визначити концептуальні напрямки комп'ютеризації (розробки програмного забезпечення) обліку доходів підприємства, що б унеможливило приховування доходів;
- створити єдину загальнодержавну (міжгалузеву) базу норм і нормативів для обліку і контролю доходів підприємств. Ця інформаційна база дуже необхідна, тому що, як показують статистичні дані, матеріаломісткість вітчизняної продукції значно вища ніж у країнах Заходу. Це свідчить про те, що в Україні велика частка списаних витрат на виробництво розкрадається або використовується на виробництво тіньової продукції;
- розробити досконалу методику складання аудиторських робочих документів;
- удосконалити законодавство у сфері аудиту. Першочергове завдання для розбудови ефективної системи аудиторського контролю в Україні повинно бути направлено на здійснення заходів щодо гармонізації нормативно – правового забезпечення із міжнародними і європейськими стандартами [5].

Для вирішення більшої кількості проблем з визначених питань необхідно визначити

концептуальні засади комп'ютеризації аудиту доходів, розробити практичні методики обліку, аналізу і контролю в середовищі електронної обробки даних.

Отже, приділення уваги проблемам обліку і аудиту доходів як джерела формування результатів фінансової діяльності суб'єктів господарювання дозволить вчасно виявляти перспективні шляхи розвитку вітчизняних підприємств.

Література:

1. МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до МСА». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ifrs.org.ua/mezhdunarodny-e-standarty-audita-msa-isa-ukrayins-ka - mova/>

2. Білуха М. Т. Аудит у бізнесі : посібник (для бізнесменів) / М.Т. Білуха. – Дніпропетровськ, 1994. – 256 с.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

4. Наказ МФУ від 30.11. 1999р № 291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.Rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

5. Семенець А.О. Проблеми обліку і аудиту доходів підприємства та шляхи їх вирішення / А.О. Семенець, О.С. Резнік. – Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http:// nauka.kushnir.mk.ua/?p=41292>